

Motion till riksdagen

1989/90:So269

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Personalrekruteringsåtgärder inom vård och äldreomsorg

Personalbristen inom vård och omsorg blir alltmer kännbar. För att klara behoven visar tillgängliga prognoser att antalet anställda inom dessa områden måste öka med c:a 20 000 om året fram till år 2000. Detta motsvarar största delen av det beräknade nettotillskottet av arbetskraft.

Även om det framstår som näst intill omöjligt att klara rekryteringen så måste målsättningen vara hög för att vi ska kunna möta de ökande behoven inom äldreomsorgen.

I dag har personalrekruteringsfrågorna hamnat i en ond cirkel. Som skäl mot att göra nödvändiga personalbefrämjande åtgärder som t.ex. införa kortare arbetsdag i hemtjänsten och minskad helgtjänstgöring inom vården, anförs svårigheten med att rekrytera personal. På detta sätt försämras förutsättningarna ytterligare för att behålla befintlig personal och för att göra nyrekryteringar. Givetvis krävs det personaltillskott för att kunna förkorta arbetstiden, men de försök som genomförts i bl.a. Kiruna kommun visar att personalomsättningen minskat och möjligheterna att nyrekrytera förbättrades avsevärt. De försök som gjorts inom vården med minskad helgtjänstgöring har också inneburit minskad personalomsättning och har gjort det lättare att anställa ny personal.

Minskad helgtjänstgöring i vården och kortare arbetsdag i hemtjänsten påverkar också sjukfrånvaron. Att det finns ett samband mellan sjukfrånvaro och arbetsvillkor framgår klart av statistiken. Bland vissa grupper av vårdpersonal är antalet sjukdagar per år nästan dubbelt så högt som den genomsnittliga sjukfrånvaron hos befolkningen i övrigt. Om vårdpersonalens sjukfrånvaro minskade till vad som gäller genomsnittet skulle också behovet av nyrekrytering minska betydligt.

I propositionen om äldreomsorg inför 90-talet, i årets budgetproposition och i allt som skrivs om äldreomsorgen framhåller regeringen hur oerhört viktigt det är att arbetsgivarna genomför personalpolitiska åtgärder eftersom hela utbyggnaden och omstruktureringen av äldreomsorgen står och faller med personaltillgången. Regeringen har gett socialstyrelsen i uppdrag att följa personalutvecklingen samt att samla in och sprida erfarenheter och idéer på det personalpolitiska området. Vpk har ingen avvikande mening i sak, men vi anser inte att regeringens åtgärder är tillräckliga. Det är av nationellt intresse att vård och omsorg kan konkurrera om arbetskraften så att äldreomsorgen kan byggas ut enligt riksdagens riktlinjer.

Erfarenheten pekar på att arbetstidsförkortningar har en mycket stor betydelse för att öka ett arbetes attraktivitet. Staten bör därför genom särskilda statsbidrag stimulera kommuner och landsting att inom vården minska helgtjänstgöringen så att ingen behöver arbeta mer än var tredje helg och på sikt endast en helg per månad. Inom hemtjänsten bör arbetet förändras genom att den dagliga arbetstiden förkortas med två timmar per dag. En del av arbetstidsförkortningen ska användas till fortbildning.

Mot. 1989/90
So269

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till statsbidrag för att initiera minskad helgtjänstgöring inom vården enligt motionens förslag,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till statsbidrag för att initiera kortare arbetsdag inom hemtjänsten enligt motionens förslag,
3. att riksdagen beslutar att under anslaget Bidrag till allmän sjukvård m.m. anslå 2 000 milj.kr. utöver regeringens förslag,
4. att riksdagen beslutar att under anslaget Bidrag till social hemhjälp, ålderdomshem m.m. anslå 1 000 milj. kr. utöver regeringens förslag.

Stockholm den 17 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

